

Про науково-методичне забезпечення
виробничої педагогічної (асистентської)
практики
за ОПП «Педагогіка вищої школи»
другого (магістерського) рівня
спеціальності
011 Освітні, педагогічні науки

СЕРГІЙ ДЕНЄЖНІКОВ

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ

Згідно зі статтею 43 Закону України «Про вищу освіту», Національною доктриною розвитку освіти України в ХХІ столітті, галузевими стандартами вищої освіти України, Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка (Нова редакція) важливе місце в системі професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації посідає практична підготовка, одним із різновидів якої є практика магістрантів у ЗВО – педагогічна (асистентська) практика, яку студенти магістратури проходять у закладі вищої освіти. Під час практики студенти поглиблюють набуті в процесі навчання знання, розвивають навички із розв'язання прикладних завдань та самостійної роботи.

Педагогічна (асистентська) практика (підготовка, проведення занять, відвідування та аналіз занять інших магістрантів тощо) проходить протягом семи тижнів. Базою практики виступає випускова кафедра, на якій виконується кваліфікаційна робота магістранта. Керівником практики є керівник кваліфікаційної роботи. Випускова кафедра відповідає за організацію практики, забезпечує її навчально-методичний супровід.

МЕТА

забезпечити практичну підготовку
магістрантів до професійної
науково-педагогічної діяльності
викладача вищої школи.

Завдання практики:

- ознайомлення з основними законодавчими документами, що стосуються вищої школи;
- вивчення системи навчальної, наукової, виховної роботи в ЗВО, зокрема досвіду і системи роботи випускової кафедри та викладача – керівника практики;
- ознайомлення з основними принципами, формами і методами викладання у вищій школі;
- поглиблення і закріплення набутих теоретичних знань із педагогічних дисциплін, застосування їх при розв'язанні конкретних завдань практики;
- оволодіння методикою проведення різних типів аудиторних занять у вищій школі та організації самостійної роботи студентів;
- розвиток професійних умінь педагогічної діяльності
- викладача;
- вироблення умінь педагогічної комунікації з усіма суб'єктами / об'єктами освітнього процесу;
- розвиток особистих (морально-етичних) якостей майбутніх викладачів, що є запорукою успішної професійної реалізації.

Під час виробничої практики відбувається формування у магістрантів(-ток) необхідних для подальшої професійної(науково-педагогічної) діяльності проєктувальних, конструктивних, гностичних, комунікативних та організаторських умінь.

- а) проєктувальні - вміння визначати мету, зміст, методи навчально-пізнавальної діяльності студентів та прогнозувати її результативність;
- б) конструктивні - вміння добирати навчальний матеріал та структурувати його відповідно до необхідності розв'язання поточних завдань навчальної діяльності студентів, знаходити найбільш ефективні засоби педагогічної комунікації задля забезпечення передбачуваного педагогічного результату;
- в) гностичні - вміння збирати, обробляти та систематизувати наукові здобутки (ідеї, концепції, теорії тощо) сучасності; працювати з джерелами педагогічної інформації; вивчати та застосовувати у своїй діяльності передовий педагогічний досвід;
- г) комунікативні - вміння за допомогою вербальних та невербальних засобів комунікації здійснювати взаємодію з тими, хто вчиться; готовність до їхнього зростання відповідно до конкретних педагогічних умов, за яких здійснюється навчальний процес;
- д) організаторські - вміння ефективно організовувати навчальну (та самостійну) роботу студентів академічної групи, спрямовуючи їх на виконання поставлених навчальних (та виховних) завдань, що відповідають освітній меті та індивідуальним особливостям студентів.

УМІННЯ

- ▣ використовувати здобуті теоретичні знання та практичні вміння у практичній діяльності викладача вищої школи;
- ▣ аналізувати нормативно-правову базу здійснення освітньої діяльності закладом вищої освіти та його внутрішню номенклатуру;
- ▣ визначати специфіку організаційної, наукової та навчально-методичної роботи викладача вищої школи в її практичному аспекті на основі вивчення діяльності випускової кафедри (або інших підрозділів ЗВО).

ПРОБЛЕМИ

Початок військової агресії зі сторони сусідньої недодержави та, відповідно, введення воєнного стану на всій території України не лише змінило звичний ритм життя в Україні, але й внесло суттєві, деколи кардинальні корективи у всі галузі суспільної та господарської діяльності. Освітня галузь теж зазнала чималих трансформацій, враховуючи терміновані заходи, запроваджені галузевим міністерством та відповідними наказами керівників закладів освіти. Такі ж відповідні рішення були прийняті в нашому університеті та інших освітніх закладах міста, що є базою для проходження педагогічної практики. Дозвольте зосередити Вашу увагу на особливостях цієї практики на даний час, тобто у першому семестрі поточного навчального року.

Незважаючи на часті тривоги, що набули ознак перманентності, всі практики відбуваються вчасно, а налагоджена співпраця з базами дозволяє проводити їх ще й максимально ефективно. Враховуючи те, що через військовий стан частина викладачів працює також і дистанційно, є можливість організаційні документи попередньо погоджувати застосовуючи електронну пошту та Viber.

ПРОБЛЕМИ

На жаль, в тому числі і через оголошення воєнного стану, у нас є чимало проблем, які ми хоч частковоно намагаємося вирішити:

Перша проблема пов'язана з тим, що через війну частина студентів перебуває зараз за кордоном. І якщо в організації дистанційного навчання викладачі університету мають чималий досвід, то для проходження педагогічної практики доводиться шукати різні індивідуальні її форми. Є запит на проходження альтернативної педпрактики в країні перебування.

Наступна проблема пов'язана з першою. Тобто через перебування частини студентів за кордоном, а відповідно через непостійний зв'язок з ними, доповідні записки часто подаються буквально напередодні самої практики. Це створює певні незручності, у т.ч. і для навчального відділу. Явище яке залишилося в минулому, цьогоріч, на жаль, має місце знову.

ПРОБЛЕМИ

У зв'язку із запровадженням воєнного стану а ще раніше через карантинні обмеження ми деяку годину не проводили щорічні організаційні навчально-методичні семінари для керівників та методистів у тому числі і педагогічної практики. Незважаючи на те, що розроблена ціла низка зразків, є проста навігація в доступі до потрібної інформації, діє чіткий і логічний алгоритм, особливо нові методисти, а іноді і досвідчені допускаються чимало помилок. Тому вважаю доцільним, за сприятливих роздумів, ініціювати проведення такого семінару на початку іншого семестру або перед його початком. Досвід учасників та технічні засоби дозволяють це зробити в будь-якій формі.

Під час студентської практики представників КНР були обставини, які не дозволяли виконувати професійні ролі та обов'язки працівника, як-от: брак часу на виконання завдань, велика кількість завдань, незрозумілі інструкції щодо виконання завдань, особистісні якості, власні риси характеру, відсутність творчих завдань, можливості проявити себе творчо, несприятливі умови організації та проведення практики, несприятливі стосунки з колегами, відсутність підтримки досвідчених фахівців, розчарування в професії, небажання виконувати завдання практики.

ПЕРСПЕКТИВИ

Вивчення потенційних проблем, досвіду роботи методистів і викладачів кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи, які керують практикою студентів, і наше дослідження свідчать про наявність більших можливостей підвищення ефективності практики студентів у вищій школі шляхом покращення таких факторів:

- планування керівництва педагогічною практикою керівників групи та окремих викладачів;
- підбір ЗВО (в тому числі і закордонних), викладачів і створення необхідних умов для вдалого виконання функцій педагогічної практики;
- залучення студентів до наукових досліджень;
- використання технічних засобів навчання, науково обґрунтованого контролю роботи практикантів.
- наявність структур, діяльність яких відповідає спеціальностям, що за ними заклад освіти здійснює підготовку здобувачів вищої освіти;
- можливість кваліфікованого керівництва здобувачами вищої освіти з числа працівників закордонного підприємства, установи, організації;
- надання здобувачам вищої освіти на час практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмі практики (за наявності відповідних вакансій);
- надання здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності закордонного підприємства, установи, організації.

Проект рішення

1. Інформацію взяти до відома.
2. Посилити методичне забезпечення виробничої педагогічної (асистентської) практики за ОПП «Педагогіка вищої школи» другого (магістерського) рівня спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Термін виконання – березень-червень 2025 року

Відповідальні: зав каф., викладачі

1. Здійснити підбір ЗВО (в тому числі і закордонних), викладачів і створення необхідних умов для вдалого виконання функцій педагогічної практики

Термін виконання – березень-червень 2025 року

Відповідальні: зав каф., викладачі

1. Виділити чіткі критерії звітності з проходження виробничої педагогічної (асистентської) практики за ОПП «Педагогіка вищої школи» другого (магістерського) рівня спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Термін виконання – березень-червень 2025 року

Відповідальні: зав каф., викладачі

1. Сприяти наданню здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності закордонного підприємства, установи, організації.

Термін виконання – березень-грудень 2025 року

Відповідальні: зав каф., викладачі

Дякуємо
за
увагу!